

НАПОМЕНЕ УЗ ЗАВРШНИ РАЧУН
2018 ГОДИНЕ

Врбас, април 2019. године

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

- Предузеће је регистровано у АПР-у 20.03.1978 године;
- Већински власник је ИНВЕЈ А.Д. из Земуна, са 68,54% акција;
- Основна делатност је производња јестивих уља и биљних масти (1041);
- Акције су присутне на опен маркету, под ИСИН - РСВИТЛЕ13992;
- Седиште је у општини Врбас - 21460 Врбас, Кулски Пут бб;
- На дан 31.12.2018. године било је 340 запослених.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

У складу са Законом, за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима, велика правна лица, правна лица која имају обавезу састављања консолидованих финансијских извештаја (матична правна лица), јавна друштва, односно друштва која се припремају да постану јавна, независно од величине, примењују Међународне стандарде финансијског извештавања (у даљем тексту: “МСФИ”).

МСФИ, у смислу Закона, чине Концептуални оквир за финансијско извештавање, Међународни рачуноводствени стандарди - МРС, Међународни стандарди финансијског извештавања - МСФИ и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда, накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства финансија Републике Србије бр. 401-00-896/2014-16 од 13. марта 2014. године (“Службени гласник РС”, бр. 35/2014) утврђен је званичан превод Концептуалног оквира за финансијско извештавање и основних текстова МРС, односно МСФИ издатих од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (“ИАСБ”), као и тумачења стандарда издатих од стране Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда (“ИФРИЦ”) у облику у којем су издати, односно усвојени.

Износи у приложеним финансијским извештајима Друштва исказани су у хиљадама динара, осим уколико није другачије назначено. Динар (РСД) представља функционалну и извештајну валуту Друштва. Износи исказани у РСД заокружени су на најближу хиљаду осим ако није другачије назначено.

Садржина и форма образаца финансијских извештаја и садржина позиција у обрасцима је прописана Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике (“Службени гласник РС”, бр. 95/2014 и 144/2014).

Приложени финансијски извештаји представљају редовне (појединачне) финансијске извештаје Друштва за 2018. годину.

Основне рачуноводствене политике примењене за састављање ових финансијских извештаја наведене су у Напомени 3. Ове политике су конзистентно примењене на све приказане године, осим ако није другачије назначено.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (Наставак)

2.1. Основе за вредновање

Финансијски извештаји су састављени према концепту набавне вредности, осим некретнина, постројења и опреме који се исказују по фер вредности која се заснива на периодичним проценама које врше екстерни независни проценитељи.

2.2. Утицај и примена нових и ревидираних МРС/МСФИ

Рачуноводствене политике и процене коришћене приликом састављања ових финансијских извештаја су конзистентне са рачуноводственим политикама и проценама примењеним у састављању годишњих финансијских извештаја Друштва за 2014. годину.

(a) Нови стандарди, тумачења и измене постојећих стандарда на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени у Републици Србији

До датума усвајања приложених финансијских извештаја, следећи МРС, МСФИ и тумачења која су саставни део стандарда, као и њихове измене, издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, односно Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, ступили су на снагу 1. јануара 2016. године и раније и као такви су применљиви на финансијске извештаје за 2016. годину, али још увек нису званично преведени и објављени од стране Министарства финансија, па самим тим нису ни примењени од стране Друштва:

- Измене МРС 32 “Финансијски инструменти: презентација” - Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Измене МСФИ 10, МСФИ 12 и МРС 27 - “Инвестициони ентитети” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Измене МРС 36 “Умањење вредности имовине” - Обелодањивања о надокнадивом износу нефинансијских средстава (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Измене МРС 39 “Финансијски инструменти: признавање и одмеравање” - Новација деривата и наставак рачуноводства хеџинга (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- ИФРИЦ 21 “Дажбине” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Измене различитих стандарда (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МРС 16, МРС 24 и МРС 38) које су резултат пројекта годишњег унапређења стандарда, “Циклус 2010-2012”, објављеног од стране ИАСБ-а у децембру 2013. године, првенствено кроз отклањање неконзистентности и појашњење текста (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године);
- Измене различитих стандарда (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МРС 40) које су резултат пројекта годишњег унапређења стандарда, “Циклус 2011-2013”, објављеног од стране ИАСБ-а у децембру 2013. године, првенствено кроз отклањање неконзистентности и појашњење текста (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године); и
- Измене МРС 19 “Примања запослених” - Дефинисани планови доприноса (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (Наставак)

2.2. Утицај и примена нових и ревидираних МРС/МСФИ (Наставак)

(а) Нови стандарди, тумачења и измене постојећих стандарда на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени у Републици Србији (Наставак)

Иако руководство Друштва сматра да већина горе наведених измена стандарда није релевантна за пословање Друштва, нити да има материјално значајне ефекте на приложене финансијске извештаје, сходно наведеном, приложени финансијски извештаји нису усаглашени са свим захтевима МСФИ и не могу се сматрати финансијским извештајима састављеним и приказаним у складу са МСФИ.

(б) Нови стандарди, тумачења и измене постојећих стандарда који нису ступили на снагу

До датума усвајања приложених финансијских извештаја, следећи МРС, МСФИ и тумачења која су саставни део стандарда, као и њихове измене, издати су од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, односно Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања али нису још ступили на снагу, нити су званично преведени и објављени од стране Министарства финансија, па самим тим нису ни примењени од стране Друштва:

- Измене различитих стандарда (МСФИ 5, МСФИ 7, МРС 19 и МРС 34) које су резултат пројекта годишњег унапређења стандарда, “Циклус 2012-2014”, објављеног од стране ИАСБ-а у септембру 2014. године, првенствено кроз отклањање неконзистентности и појашњење текста (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године);
- Измене МРС 1 “Презентација финансијских извештаја” - Иницијатива у погледу обелодањивања (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године);
- Измене МРС 12 “Порези на добитак” - Признавање одложених пореских средстава за нереализоване губитке (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године);
- Измене МРС 16 “Некретнине, постројења и опрема” и МРС 38 “Нематеријална улагања” - Тумачење прихватљивих метода амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године);
- Измене МРС 16 “Некретнине, постројења и опрема” и МРС 41 “Пољопривреда” - Пољопривреда - индустријске биљке (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године);
- Измене МРС 27 “Појединачни финансијски извештаји” - Метод удела у појединачним финансијским извештајима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године);
- Измене МРС 28 “Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате” и МСФИ 10 “Консолидовани финансијски извештаји” - Продаја или унос имовине између инвеститора и његовог придруженог ентитета или заједничког подухвата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године);
- Измене МРС 28 “Улагања у придружене ентитете и заједничке подухвате”, МСФИ 10 “Консолидовани финансијски извештаји” и МСФИ 12 “Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима” - Примена изузећа у консолидацији (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године);

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (Наставак)

2.2. Утицај и примена нових и ревидираних МРС/МСФИ (Наставак)

(б) Нови стандарди, тумачења и измене постојећих стандарда који нису ступили на снагу (Наставак)

- МСФИ 9 “Финансијски инструменти” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године);
- Измене МСФИ 11 “Заједнички аранжмани” - Рачуноводствено обухватање стицања интереса у заједничким аранжманима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године);
- МСФИ 14 “Рачуни регулаторних разграничења” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године);
- МСФИ 15 “Приходи из уговора са клијентима” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године); и
- МСФИ 16 “Лизинг” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године).

2.3. Упоредни подаци

Упоредне податке и почетна стања чине подаци садржани у финансијским извештајима за 2018. годину, састављени у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији, који су били предмет ревизије.

2.4. Наставак пословања

Финансијски извештаји Друштва су састављени у складу са начелом сталности пословања, које подразумева да ће Друштво наставити са пословањем у догледној будућности, која обухвата период од најмање дванаест месеци од датума финансијских извештаја.

Друштво је у 2017. години остварило нето губитак од РСД 47.950 хиљада, док губитак на дан 31. децембра 2018. године износи РСД 100.899 хиљаде. На дан биланса стања краткорочне обавезе. Однос обртне имовине и краткорочних обавеза Друштва:

У 000 РСД

	2018	2017
Краткорочне обавезе АОП 0442	2,887,929	3,073,864
Обртна имовина АОП 0043	5,050,266	5,146,681
	2,162,337	2,072.817

Током ранијих пословних година, постепено је дошло до отежане наплате потраживања. Највећи купци су трговински ланаци са којима је евидентна отежана наплата. Ово је довело до отежаног сервисирања откупа примарне сировине - сунцокрета. Како би се ово превазишло, потребно је да се систем краткорочно задужује ради олакшаног измиревања обавеза. Крајњи ефекат је био негативан резултат, коме је увелико допринело повећање финансијских обавеза.

Током 2014. године и почетком 2016. године Друштво је уговорило репрограмирање дугорочних обавеза по кредитима код пословних банака осим НЛБ банке. Са Комерцијалном банком је уговорен грејс период од 2 године почевши од

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

марта 2016. године док је са Алпха банком а.д. Београд уговорен грејс период до јуна 2016. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(Наставак)

2.5. Коришћење процењивања

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни резултати могу одступати од ових процена.

Процене, као и претпоставке на основу којих су извршене процене, предмет су редовних провера. Уколико се путем провера утврди да је дошло до промене у процењеној вредности, утврђени ефекти се признају у финансијским извештајима у периоду када је до промене дошло. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањене су у Напомени 4.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрему Друштва на дан 31. децембра 2018. године чине земљиште, грађевински објекти и опрема.

Ставке некретнина, постројења и опреме одмеравају се приликом почетног признавања по својој набавној вредности. Набавна вредност укључује издатке који се директно приписују набавци средстава, што укључује фактурну вредност (укључујући царинске дажбине и ПДВ), све трошкове који се директно приписују довођењу средстава на локацију и у стање које је неопходно да би средство могло функционисати на начин на који руководство очекује, иницијалну процену трошкова демонтаже, уклањања средстава и обнове подручја на ком је средство лоцирано.

Након почетног признавања као средстава, НПО Друштва се вреднују по моделу фер вредности. Процена се врши на годишњем нивоу уколико постоје значајне промене правичне/фер вредности. У супротном се процена врши у периоду од 3 до 5 година.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средстава или се признају као посебно средство, уколико је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Друштво у будућности имати економску корист од тог средстава и ако се његова вредност може поуздано одмерити. Књиговодствена вредност замењеног средстава се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете биланс успеха периода у коме су настали.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.1. Некретнине, постројења и опрема (Наставак)

У складу са важећим рачуноводственим политикама, на дан 31.12.2018. године, извршена је амортизација средстава применом пропорционалне методе како би се њихова набавна вредност распоредила током процењеног века трајања, као што следи:

Опис	2018. %	Процењени век трајања у годинама	2017. %	Процењени век трајања у годинама
Право коришћења грађевинског земљишта				
Грађевински објекти	2,5-4%	40-25	2,5-4%	40-25
Компјутерска опрема	4-11%	25-9	4-11%	25-9
Моторна возила	3,3-15%	30-6	3,3-15%	30-6
Намештај и остала опрема	8,3-16,60%	12-6	8,3-16,60%	12-6

У складу са усвојеним рачуноводственим политикама, а након извршене амортизације, руководство Друштва је проценило да је на дан 31.12.2018. године неопходно извршити процену фер вредности грађевинских објеката који се налазе у имовини Друштва. Земљиште испод објеката налази се у државној својини са правом коришћења, није извршена конверзија земљишта, нити је земљиште испод објеката обухваћено овом проценом. Процену фер вредности извршио је овлашћени проценитељ којом приликом је умањена вредност целе групе непокретности и утврђен преостали просечан век трајања ове групе од 30 година.

Вредност грађевинских објеката након амортизације и евидентиране процене:

Вредност грађев.објеката након амортиз. 31.12.2018	877.2151.988
Процењена вредност	665.502.539
Умањење вредности	211.713.448

Умањење вредности грађевинских објеката по процени књижено је на терет капитала.

Обрачун амортизације нематеријалне имовине и опреме за пореске сврхе врши се у складу са Законом о порезу на добит правних лица Републике Србије (“Службени гласник Републике Србије”, бр. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015 и 112/2015) и Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе (“Службени гласник Републике Србије”, бр. 116/2004 и 99/2010), што резултира у одложеним порезима.

3.2. Учешћа у капиталу осталих правних лица

Зависна правна лица представљају она правна лица која су под контролом Друштва, при чему се под контролом подразумева моћ управљања финансијским и пословним политикама правног лица са циљем остварења користи од његовог пословања. Сматра се да контрола постоји када Друштво поседује, директно или индиректно (преко других зависних правних лица) више од половине права гласа у другом друштву.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.2. Учешћа у капиталу осталих правних лица (Наставак)

Учешћа у капиталу зависних правних лица исказују се по првобитној вредности улагања умањеној за евентуалне кумулиране губитке по основу обезвређења.

3.3. Умањење вредности нефинансијских средстава

На сваки датум биланса стања, за некретнине, постројења и опрему врши се провера да ли постоје индикатори да је њихова вредност умањена. Уколико постоји индикатор могућег обезвређења, врши се процена њихове надокнадиве вредности која се потом пореди са њиховом књиговодственом вредности. Ако је надокнадива вредност нижа, књиговодствена вредност се своди на надокнадиву вредност и губитак због умањења вредности се признаје у текућем билансу успеха.

Надокнадива вредност је фер вредност средства умањена за трошкове продаје или вредност у употреби, у зависности која од ових вредности је виша. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства код којих је дошло до умањења вредности ревидирају се на сваки извештајни датум због могућег укидања ефеката умањења вредности.

3.4. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Нето продајна вредност је цена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цене за трошкове продаје.

Набавну вредност сировина и трговачке робе чини фактурна цена добављача увећана за зависне трошкове набавке. Цену коштања недовршене производње и готових производа чине директни трошкови материјала и зарада и припадајући део општих трошкова производње. Обрачун излаза залиха врши се по методи просечне пондерисане цене.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха робе у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност. Оштећене залихе робе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима се у потпуности отписују. Исправка вредности - обезвређење оштећене залихе се евидентира преко расхода по основу обезвређивања имовине где се евидентирају негативни ефекти промене поштене фер вредности.

3.5. Финансијски инструменти

3.5.1. Финансијска средства

Друштво признаје финансијска средства у свом билансу стања само онда када оно постане једна од уговорних страна у финансијском инструменту.

Финансијска средства престају да се признају када је дошло до истека уговорног права или преноса права на приливе готовине по основу тог средства, и када је Друштво извршило пренос свих ризика и користи који проистичу из власништва над финансијским средством.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.5. Финансијски инструменти (Наставак)

3.5.1. Финансијска средства (Наставак)

Финансијска средства се иницијално признају по фер вредности увећаној и за директно приписиве трансакционе трошкове (осим у случају када се ради о финансијским средствима која се вреднују по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха, када се трансакциони трошкови третирају као расходи периода). Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања - датум када се Друштво обавезало да ће купити или продати средство.

Финансијска средства Друштва укључују готовину, потраживања од купаца и друга потраживања, краткорочне и остале дугорочне финансијске пласмане.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

Финансијска средства се класификују у следеће категорије: финансијска средства која се вреднују по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредностима исказују у билансу успеха, зајмови и потраживања, финансијска средства расположива за продају и средства која се држе до рока доспећа.

Друштво је класификовало финансијска средства у категорију “Зајмови и потраживања”.

Накнадно вредновање финансијских средстава зависи од њихове класификације, као што следи:

(а) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недериватна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту. Изузетно од општег правила почетног признавања финансијских средстава, краткорочна бескаматна потраживања код којих је ефекат дисконтовања нематеријалан, иницијално се признају по оригиналној фактурној вредности.

Након иницијалног признавања, зајмови и потраживања се накнадно одмеравају по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе, умањеној за обезвређење.

У билансу стања Друштва ова категорија финансијских средстава обухвата потраживања од купаца и друга потраживања из пословања и дате стамбене кредите запосленима евидентираним у оквиру осталих дугорочних финансијских пласмана.

Потраживања од купаца се евидентирају по фактурној вредности умањеној за исправку вредности обезвређених потраживања. Процена исправке вредности потраживања врши се на основу старосне анализе и историјског искуства, и када наплата целог или дела потраживања више није вероватна. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у билансу успеха у оквиру осталих расхода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.5. Финансијски инструменти (Наставак)

3.5.1. Финансијска средства (Наставак)

Остали дугорочни финансијски пласмани обухватају бескаматна потраживања од запослених по основу одобрених стамбених зајмова.

Стамбени зајмови запосленима се вреднују по амортизованој вредности коришћењем каматне стопе по којој би Друштво могло да прибави дугорочне позајмице, а која одговара ефективној каматној стопи. Исправка вредности потраживања од запослених се утврђује када постоји објективан доказ да Друштво неће бити у стању да наплати све износе које потражује на основу првобитних услова потраживања.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.5. Финансијски инструменти (Наставак)

3.5.2. Финансијске обавезе

Друштво признаје финансијске обавезе у свом билансу стања само онда када оно постане једна од уговорних страна у финансијском инструменту.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла. У случају где је постојећа финансијска обавеза замењена другом обавезом према истом повериоцу, али под значајно промењеним условима или уколико су услови код постојеће обавезе значајно измењени, таква замена или промена услова третира се као престанак признавања првобитне обавезе са истовременим признавањем нове обавезе, док се разлика између првобитне и нове вредности обавезе признаје у билансу успеха.

Финансијске обавезе се иницијално признају по фер вредности, увећаној за директно приписиве трошкове трансакција. Изузетно од општег правила почетног признавања финансијских обавеза, краткорочне бескаматне обавезе код којих је ефекат дисконтовања нематеријалан, иницијално се признају по оригиналној фактурној вредности.

Финансијске обавезе Друштва укључују финансијске обавезе, обавезе према добављачима и остале обавезе из пословања.

Финансијске обавезе Друштва се, у смислу МРС 39 “Финансијски инструменти: признавање и одмеравање”, класификују као зајмови и кредити. Руководство врши класификацију својих финансијских обавеза у моменту иницијалног признавања.

Накнадно вредновање финансијских обавеза зависи од њихове класификације, као што следи:

(б) Обавезе за примљене позајмице

Примљене позајмице се вреднују по амортизованој вредности, што због краткорочне природе ових обавеза (до годину дана) одговара њиховој номиналној вредности.

(в) Обавезе према добављачима и остале обавезе из пословања

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.5. Финансијски инструменти (Наставак)

3.5.2. Финансијске обавезе (Наставак)

Обавезе према добављачима настају на основу уобичајених услова пословања и не носе камату.

Обавезе према добављачима и остале краткорочне обавезе вреднују се по амортизованој вредности, што због краткорочне природе ових обавеза одговара њиховој номиналној (фактурној) вредности.

3.5.3. Међусобно пребијање финансијских инструмената

Финансијска средства и финансијске обавезе се пребијају, а разлика између њихових сума се признаје у билансу стања само ако постоји законом омогућено право да се изврши пребијање признатих износа и постоји намера да се исплата изврши по нето основу, или да се истовремено прода средство и измири обавеза.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.5. Финансијски инструменти (Наставак)

3.5.4. Финансијски инструменти који се не вреднују по фер вредности

Финансијски инструменти који нису вредновани по фер вредности укључују: готовину и готовинске еквиваленте, потраживања из пословања, дате зајмове и обавезе према добављачима.

Због свог краткорочног карактера, књиговодствена вредност готовинских еквивалената и готовине, потраживања из пословања и обавеза из пословања одговара њиховој фер вредности.

3.6. Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују средства на рачунима код банака и готовину у благајни.

3.7. Капитал

Капитал Друштва чине:

- (а) Акцијски капитал;
- (б) Остали основни капитал;
- (в) Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације НПО;
- (г) Нераспоређени добитак и
- (д) Акумулирани губитак.

3.8. Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина

Резервисања се признају и врше када Друштво има садашњу обавезу, законску или изведену, као резултат прошлих догађаја и када је вероватно да ће доћи до одлива ресурса како би се измирила обавеза и када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се признају у износима који представљају најбољу процену издатака захтеваних да се измири садашња обавеза на датум биланса стања. Трошак резервисања се признаје у расходима периода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.8. Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (Наставак)

Резервисања се поново разматрају на сваки датум биланса стања и коригују ради одражавања најбоље текуће процене. Када више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити захтеван, резервисање се укида у корист биланса успеха текуће године. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Резервисања за отпремнине запослених за одлазак у пензију након испуњених законских услова се одмеравају по садашњој вредности очекиваних будућих одлива применом дисконтне стопе која одражава камату на висококвалитетне хартије од вредности које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене. Друштво *није вршило* обрачун резервисања по основу отпремнина запослених за 2018. годину, јер не чине значајну ставку.

Потенцијалне обавезе се не признају као обавезе у финансијским извештајима. Потенцијалне обавезе се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

Друштво не признаје потенцијалну имовину као имовину у финансијским извештајима. Потенцијална имовина се обелодањује у напоменама уз финансијске извештаје уколико је прилив економских користи вероватан.

3.9. Примања запослених

(а) Порези и доприноси за обавезно социјално осигурање

У складу са важећим пореским прописима, Друштво је обавезно да уплаћује порез и доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају применом законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Друштво није у обавези да запосленима након одласка у пензију исплаћује накнаде које представљају обавезу државних пензионих фондова.

Порези и доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

(б) Накнаде и друге бенефиције запослених - Отпремнине приликом одласка у пензију

У складу са Законом о раду, Друштво има обавезу исплате накнаде запосленима приликом одласка у пензију у износу од две просечне бруто зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику. Трошкови и обавезе по основу ових планова нису обезбеђени фондовима.

Обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију се процењују на годишњем нивоу применом методе пројектоване кредитне јединице, на основу обрачуна актуара. Трошкови претходно извршених услуга признају се у билансу успеха када настану, док се актуарски добици и губици признају у извештају о осталом резултату и у оквиру капитала. Друштво није вршило обрачун резервисања по основу отпремнина запослених за 2018. годину, јер не чине значајну ставку

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.10. Признавање прихода

Друштво признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити и када је вероватно да ће у будућности Друштво имати прилив економских користи.

Приход се признаје у висини фер вредности примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Друштва. Приход се исказује без ПДВ-а, повраћаја робе, рабата и попушта.

(а) Приход од продаје робе

Приход од продате робе се признаје када Друштво испоручи робу купцу. Приходи од продаје робе се признају када су суштински сви ризици и користи од власништва над робом прешли на купца, што се уобичајено дешава приликом испоруке робе.

3.11. Признавање прихода

(а) Приход од продаје робе

Сматра се да приликом продаје није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок плаћања до 60 дана, што је у складу са тржишном праксом.

(б) Приходи од камата

Камате настале по основу потраживања из пословних односа исказују се у оквиру финансијских прихода у обрачунском периоду у коме су настале (Напомена 26).

3.12. Признавање расхода

Пословни расходи обухватају трошкове условљене стварањем прихода од продаје и укључују набавну вредност продате робе, трошкове потрошног материјала, горива и енергије, бруто зараде, трошкове амортизације, одржавања и услуге пружене од стране трећих лица. Пословни расходи обухватају и нематеријалне трошкове као што су трошкови осигурања, платног промета, репрезентације, пореза и остале трошкове настале у текућем обрачунском периоду.

Пословни расходи евидентирају се у билансу успеха по начелу узрочности прихода и расхода, у стварно насталом износу, у обрачунском периоду на који се односе.

(а) Трошкови одржавања

Трошкови текућег одржавања нематеријалне имовине и опреме се признају на терет расхода обрачунског периода у ком су настали у стварно насталом износу (Напомена 23).

(б) Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања третирају се као расход периода у моменту њиховог настанка. Трошкови позајмљивања обухватају камату и остале трошкове настале у вези са позајмљивањем средстава.

Расходи камата исказују се у билансу успеха у оквиру финансијских расхода (Напомена 27).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.13. Прерачунавање страних валута и рачуноводствени третман курсних разлика и ефеката по основу валутне клаузуле

Ставке укључене у финансијске извештаје Друштва одмеравају се коришћењем валуте примарног привредног окружења у коме Друштво послује (функционална валута). Као што је изнето у Напомени 2.1, финансијски извештаји приказују се у хиљадама динара (РСД), који представља функционалну и извештајну валуту Друштва.

Сва средства и обавезе у страним средствима плаћања се на дан извештавања прерачунавају у њихову динарску противвредност применом званичног девизног курса Народне банке Србије важећег на тај дан (Напомена 35).

Пословне промене у страним валутама током извештајног периода прерачунавају се у динарску противвредност применом званичних девизних курсева Народне банке Србије важећих на дан пословне промене.

Позитивне и негативне курсне разлике настале прерачуном монетарних средстава и обавеза исказаних у страним валутама на крају године и прерачуном трансакција у току извештајног периода евидентирају се у билансу успеха, као део финансијских прихода (Напомена 26), односно финансијских расхода (Напомена 27).

Позитивни и негативни ефекти уговорених девизних клаузула у вези са потраживањима и обавезама, такође се исказују као део финансијских прихода (Напомена 26), односно финансијских расхода (Напомена 27).

3.14. Порез на добитак

Текући порез

Порез на добитак се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица Републике Србије (“Службени гласник Републике Србије”, бр. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015 и 112/2015) и релевантним подзаконским актима.

Порез на добитак обрачунава се применом стопе од 15% на пореску основицу исказану у пореском билансу (2014. година: 15%), након чега се може умањити за утврђене пореске кредите. Порески биланс се предаје најкасније у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза. Друштво током године порез на добитак плаћа у виду месечних аконтација, чију висину утврђује на основу пореске пријаве за претходну годину.

Сходно Закону о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица (“Службени гласник Републике Србије” бр. 108/2013), почев од утврђивања пореза на добитак за 2014. годину, порески обвезници више не могу да користе пореску олакшицу у виду пореског кредита по основу улагања у основна средства. Порески обвезник који је до 31. децембра 2013. године остварио право на порески подстицај - порески кредит и исказао податке у пореском билансу и пореској пријави за 2013. годину, може то право да користи до истека рока прописаног Законом (не дуже од десет година).

Порески прописи у Републици Србији не дозвољавају да се порески губици из текућег периода искористе као основа за повраћај пореза плаћеног у одређеном претходном периоду. Губици утврђени у пореском билансу у текућем обрачунском

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.14. Порез на добитак (Наставак)

периоду могу се пренети на рачун добити утврђене у пореском билансу из будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Одложени порез

Одложени порез на добитак се укалкулисава у пуном износу, коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у финансијским извештајима. Одложени порез на добитак се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази до датума биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства признају се за одбитне привремене разлике и неискоришћене износе преносивих пореских кредита и пореских губитака, до мере до које је извесно да је ниво очекиване будуће опорезиве добити довољан да се све одбитне привремене разлике, пренети неискоришћени порески кредити и неискоришћени порески губици могу искористити.

Одложена пореска средства која нису призната процењују се на сваки извештајни датум и признају до мере у којој је постало вероватно да ће будућа опорезива добит дозволити повраћај одложеног пореског средства. Текући и одложени порези признају се као расходи и приходи и укључени су у нето добитак/(губитак) периода. Одложени порез на добитак који се односи на ставке које се директно евидентирају у корист или на терет капитала се такође евидентира у корист, односно на терет капитала.

3.15. Обелодањивање односа са повезаним странама

За сврху ових финансијских извештаја, лица се третирају као повезана у складу са дефиницијом повезаних страна у Одељку 33 МСФИ за МСП “Обелодањивања повезаних страна”. Стања потраживања и обавеза на дан извештавања, као и трансакције у току извештајних периода настале са повезаним лицима посебно се обелодањују (Напомена 31).

3.16. Расподела добитка

Расподела добитка власницима капитала Друштва признаје се као обавеза у периоду у коме су власници капитала Друштва одобрили расподелу добитка.

3.17. Зарада по акцији

Друштво израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем издатих обичних акција у току периода.

У Финансијском извештају на 31.12.2018.године Друштво је исказало губитак.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

4. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА

Рачуноводствене процене и просуђивања се континуирано вреднују и заснивају се на историјском искуству и другим факторима, укључујући очекивања будућих догађаја за које се верује да ће у датим околностима бити разумна.

Друштво прави процене и претпоставке које се односе на будућност. Резултирајуће рачуноводствене процене ће, по дефиницији, ретко бити једнаке оствареним резултатима.

У даљем тексту наведене су кључне процене и претпоставке које садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза у току наредне финансијске године.

Корисни век употребе некретнина, постројења и опреме

Некретнине, постројења и опрема се амортизују током њиховог корисног века употребе. Корисни век употребе се заснива на процени дужине периода у коме ће средство генерисати приходе.

У складу са усвојеним рачуноводственим политикама, а након извршене амортизације, руководство Друштва је проценило да је на дан 31.12.2018. године неопходно извршити процену фер вредности грађевинских објеката који се налазе у имовини Друштва. Процењено је утврђен нови преостали просечан век трајања ове групе од 30 година, који ће се употребљавати приликом наредних обрачуна.

Обезвређење нефинансијске имовине

На дан извештавања, руководство Друштва анализира вредности по којима су приказане некретнине, постројења и опрема Друштва. Уколико постоји индикација да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења.

Разматрање обезвређења захтева од руководства Друштва субјективно просуђивање у погледу токова готовине, стопа раста и дисконтних стопа за јединице које генеришу токове готовине, а које су предмет разматрања.

Обезвређење потраживања од купаца и других потраживања

Друштво обрачунава обезвређење сумњивих потраживања на основу процењених губитака који настају јер корисници услуга и остали дужници нису у могућности да изврше тражена плаћања. У процени одговарајућег износа губитка од обезвређења сумњивих потраживања, Друштво се ослања на старост потраживања и промене у условима плаћања. Ово захтева процене везане за будуће понашање купаца и тиме изазване будуће наплате у готовини. Стварни ниво потраживања која су наплаћена може да се разликује од процењених нивоа наплате, што може позитивно или негативно да се одрази на резултате пословања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

4. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА (Наставак)

Резервисања по основу отпремнина

Трошкови утврђених накнада запосленима након одласка у пензију након испуњених законских услова утврђују се применом актуарске процене. Актуарска процена укључује процену дисконтне стопе, будућих кретања зарада, стопе морталитета и флукуације запослених. Због дугорочне природе ових планова, значајне неизвесности утичу на исход процене.

Друштво није вршило обрачун резервисања по основу отпремнина запослених за 2018. годину, сматрајући вредност трошкова отпремнина запосленима као мање значајном ставком која незначајно учествује у трошковима друштва.

Фер вредност финансијских инструмената

Пословна политика Друштва је да обелодани информације о фер вредности финансијских средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и када се фер вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. С обзиром на то да у Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве.

Друштво у билансу стања нема исказаних финансијских средстава и обавеза која се вреднују по фер вредности. Фер вредност готовине и краткорочних депозита, потраживања од купаца, других потраживања, обавеза према добављачима и осталих краткорочних обавеза одговара њиховој књиговодственој вредности првенствено због краткорочног доспећа ових финансијских инструмената. Руководство Друштва сматра да износи у приложеним финансијским извештајима одражавају вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

Судски спорови

Друштво је тужена страна у четири судска спора-радна спора. У два спора изван је губитак спора, у једном делимичан успех, и у једном од спорова Друштво процењује вероватноћу негативног исхода. Приложени финансијски извештаји не укључују резервисања по основу поменутих судских спорова који су у току.

Разумне процене обухватају просуђивање руководства након разматрања информација које укључују обавештења, поравнања, процене од стране правног сектора, доступне чињенице, идентификацију потенцијалних одговорних страна и њихове могућности да допринесу решавању, као и претходно искуство. Резервисање се формира када је вероватно да постоји обавеза чији се износ може поуздано проценити пажљивом анализом. Потребно резервисање се може променити у будућности због нових догађаја или добијања нових информација.

Питања која су или потенцијалне обавезе или не задовољавају критеријуме за резервисање се обелодањују (Напомена 33), осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

5. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Пословање Друштва је изложено различитим финансијским ризицима: тржишном ризику (који обухвата ризик од промена курсева страних валута, каматни ризик и ризик од промене цена), финансијском ризику (девизном и каматном), кредитном ризику и ризику ликвидности.

Управљање ризицима у Друштву је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Друштва сведу на минимум. Управљање ризицима обавља Финансијска служба Друштва у складу са политикама одобреним од стране Надзорног одбора.

Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају умањењем изложености Друштва овим ризицима. Друштво не може да елиминише све финансијске и оперативне ризике, али увођењем ригорозног контролног оквира и надгледањем и одговарањем на потенцијалне ризике, Друштво је у могућности да управља овим ризицима.

Руководство Друштва сматра да су у текућим околностима политике управљања ризицима адекватне и ефективне и да се њиховом одговарајућом применом у свакодневном пословању минимизира изложеност Друштва првенствено негативним ефектима ризика. У 2017. години није било промена у политикама управљања ризицима.

Друштво не користи никакве финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

5.1. Финансијски инструменти по категоријама

Категорије финансијских инструмената, према књиговодственом стању на дан 31. децембра 2018. и 2017. године, приказане су у следећој табели:

	2018.	000din 2017.
Финансијска средства		
Остали дугорочни финансијски пласмани	-	296
Потраживања по основу продаје	3.574.161	3.810.518
Друга потраживања	17.496	27.312
Краткорочни финансијски пласмани	259.161	418.845
		9.838
Готовински еквиваленти и готовина	325	
Укупно	3.851.143	4.266.809
Финансијске обавезе		
Дугорочне обавезе	1.736.602	1.962.093
Краткорочне финансијске обавезе	803.149	726.911
Обавезе из пословања	2.145.040	2.015.017
Остале краткорочне обавезе	196.819	196.939
Обавезе по основу ПДВ	21.383	30.580
Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	89.211	58.794
Укупно	4.992.204	4.990.334

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

5. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

5.1. Финансијски инструменти по категоријама (Наставак)

У 2018. и 2017. години Друштво није имало дериватне финансијске инструменте.

Преглед значајних рачуноводствених политика и примењени методи, укључујући критеријуме за признавање и основе за вредновање, као и основе на којима се признају приходи и расходи за сваку класу финансијских средстава, финансијских обавеза и инструмената капитала су обелодањени у Напомени 3. уз финансијске извештаје.

5.2. Фактори финансијског ризика

(а) *Тржишни ризик*

Тржишни ризик је ризик да ће фер вредност будућих токова готовине финансијског инструмента бити променљива због промена тржишних цена. Тржишни ризик укључује три врсте ризика, као што следи:

Ризик од промене курса страних валута

Друштво послује у међународним оквирима изложено ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено ЕУР. Ризик проистиче како из будућих пословних трансакција, тако и из признатих средстава и обавеза у инострану валути.

Руководство Друштва је установило политику за управљање ризиком од промена курса страних валута у односу на његову функционалну валути.

Друштво има потраживања и обавезе у страним валутама и руководство Друштва предузима мере да максимизира усклађеност прилива и одлива у истој инострану валути ради заштите од промене девизних курса. С друге стране, Друштво још не користи заштиту трансакција од девизног ризика (хеџинг), с обзиром на постојећу регулативу и недовољно развијено финансијско тржиште.

На дан 31. децембра 2018. године, курс ЕУР у односу на РСД је опао је у односу на курс на исти дан претходне године. Осцилације курса у току 2018. године утицале су на исказан ниво позитивних и негативних курсних разлика.

На дан 31. децембра 2018. и 2017. године књиговодствена вредност средстава и обавеза изражених у ЕУР је следећа:

	EUR	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Готовина и готовински еквиваленти	325	9838
Потраживања по основу продаје	957.982	2.752.831
Укупно	958.103	2.762.669
Краткорочне финансијске обавезе	(3.497.803)	(5.339.271)
Обавезе из пословања	(992.421)	(684.485)
Дугорочне обавезе	(18.201.945)	(16.561.559)
Остале обавезе	(1.381.038)	(1.258.837)
Укупно	(24.073.207)	(23.844.152)
Нето девизна позиција:	(23.115.104)	(21.081.483)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

5. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

5.2. Фактори финансијског ризика (Наставак)

(а) *Тржишни ризик (Наставак)*

На дан 31. децембра 2018. године, финансијска средства која су изражена у ЕУР износе 1,926,691ЕУР, што у РСД износи 227.724 хиљада, што представља 5.91% укупних финансијских средстава Друштва.

На дан 31. децембра 2018. године, финансијске обавезе изражене у странијој валути су 24.273.597 ЕУР што по обрачунском курсу на дан биланса стања износи 2.868.890 хиљада РСД, што представља 56,93% укупних финансијских обавеза Друштва.

Ризик од промене каматних стопа

Друштво је изложено разним ризицима који кроз ефекте промена висине тржишних каматних стопа делују на његов финансијски положај и токове готовине. Пословање Друштва је изложено ризику промене каматних стопа у мери у којој каматносна средства (укључујући инвестиције) и каматносне обавезе доспевају за наплату у различито време или у различитим износима.

У следећој табели је приказана изложеност Друштва ризику промене каматних стопа:

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Инструменти са фиксном каматном стопом		
Финансијска средства	-	-
Финансијске обавезе	<u>(1017,895)</u>	<u>(1.214.631)</u>
	<u>(1.017.895)</u>	<u>(1.214.631)</u>
Инструменти са варијабилном каматном стопом		
Финансијска средства	-	-
Финансијске обавезе	<u>(1.381.038)</u>	<u>(2.689.004)</u>
	<u>(1.381.038)</u>	<u>(2.689.004)</u>

Са обзиром да Друштво нема значајну каматносну имовину, приход Друштва и токови готовине у великој мери су независни од промена тржишних каматних стопа.

Ризик Друштва од промена фер вредности каматних стопа проистиче првенствено из обавеза по основу примљених краткорочних и дугорочних кредита од банака. Кредити су примљени по променљивим каматним стопама и излажу Друштво каматном ризику токова готовине.

Током 2018. године, обавеза по кредиту је била са варијабилном каматном стопом, која је везана за Еурибор. Обавезе по краткорочним и дугорочним кредитима су са променљивим каматним стопама била је изражена у странијој валути или се ради о кредиту са валутном клаузулом (ЕУР).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

5. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

5.2. Фактори финансијског ризика (Наставак)

(а) Тржишни ризик (Наставак)

Ризик од промене каматних стопа (Наставак)

Друштво врши анализу изложености ризику од промене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирање, пре свега за дугорочне обавезе будући да оне представљају најзначајнију каматоносну позицију. Активности управљања ризицима имају за циљ да оптимизирају нето расход од камата, уз услов да су тржишне каматне стопе на нивоу који је у складу са пословном стратегијом Друштва.

Ризик од промене цена

Друштво није изложено значајнијем ризику од промене цена власничких хартија од вредности с обзиром на то да нема улагања класификованих у билансу стања као расположива за продају или као финансијска средства по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха.

(б) Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик настанка финансијских губитака Друштва као резултат кашњења клијената или друге уговорне стране у измиривању уговорних обавеза. Кредитни ризик се првенствено везује за изложеност Друштва по основу готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, инвестирања у хартије од вредности, потраживања од правних и физичких лица и преузетих обавеза.

Друштво је изложено кредитном ризику и обезбеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мера и активности на нивоу Друштва. У случају неблаговременог измиривања обавеза купаца према Друштву, истима се прекида испорука производа. Међутим поред тога, Друштво има значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима, јер има мали број међусобно неповезаних купаца са појединачно великим износима дуговања. Поред прекида испорука производа, користе се следећи механизми наплате: репрограмирање дуга, компензације са правним лицима, утужења, вансудска поравнања и остало.

На дан 31. децембра 2018. године Друштво располаже готовином и готовинским еквивалентима у укупном износу од РСД 325 хиљада.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

5. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

5.2. Фактори финансијског ризика (Наставак)

(б) *Кредитни ризик (Наставак)*

Максимална изложеност Друштва по основу кредитног ризика за потраживања од купаца по географским регионима дата је у следећој табели:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Купци у земљи	3.491.746	3.498.279
Купци у иностранству	88.372	312.239
- Евро зона	-	-
- Остали	<u>88.372</u>	<u>312.239</u>
Укупно	<u>3.580.117</u>	<u>3.810.518</u>

Максимална изложеност Друштва по основу кредитног ризика за потраживања од купаца по типу уговорне стране дата је у следећој табели:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Трговине на велико	3.580.117	3.810.518
Трговине на мало	-	-
Физичка лица	<u>-</u>	<u>-</u>
Укупно	<u>3.580.117</u>	<u>3.810.518</u>

(в) *Ризик ликвидности*

Ризик ликвидности је ризик да Друштво неће бити у могућности да финансира средства одговарајућим изворима финансирања са становишта рокова и стопа и ризик немогућности да се средство реализује по разумној цени у одговарајућем временском оквиру.

Друштво управља ликвидношћу са циљем да осигура да извори финансирања буду расположиви за измирење обавеза у тренутку њиховог доспећа. Друштво непрекидно процењује ризик ликвидности идентификовањем и праћењем промена у изворима финансирања потребним за испуњење пословних циљева Друштва, а у складу са пословном стратегијом Друштва.

Друштво има приступ разноликим изворима финансирања. Средства се прикупљају путем:

- Краткорочних и дугорочних кредита,

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

5. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

5.2. Фактори финансијског ризика (Наставак)

(ц) Ризик ликвидности (Наставак)

Следећа табела представља рочност доспећа средстава и обавеза, према преосталом року доспећа, на дан 31. децембра 2018 године:

	До 3 месеца	3 месеца до 1 године	1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Готовина и готовински еквиваленти	325	-	-	-	325
Потраживања	386.053	3.194.065	-	-	3.580.118
Краткорочни финансијски пласмани	-	259.161	-	-	259.161
Остали дугорочни финансијски пласмани	-	-	-	-	-
Остала потраживања	82.305	-	-	-	82.305
Укупно	468.683	3.453.226		-	3.921.909
Краткорочне финансијске обавезе		(415.380)	-	-	(415.380)
Обавезе из пословања	(1.801.299)	(348.461)	-	-	(2.149.716)
Дугорочне обавезе	-	-	(2.151.372)	-	(2.151.372)
Остале обавезе	(307.413)	-	-	-	(307.413)
Укупно	(2.108.712)	(763.841)	(2.151.372)	-	(5.023.881)
Рочна неусклађеност на дан 31.12.2018	(1.639.029)	2.689.385	(2.151.372)	-	(1.101.972)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

5. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

5.3. Управљање ризиком капитала (Наставак)

На дан 31. децембра 2018. и 2017. године, коефицијент задужености Друштва био је као што следи:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>У РСД хиљада 31.12.2017.</u>
Краткорочне и дугорочне финансијске обавезе (Напомене 14 и 15)	2.539.751	2.689.004
Минус: готовински еквиваленти и готовина (Напомена 12)	(325)	(9.838)
Нето дуговања	<u>2.539.426</u>	<u>2.679.166</u>
Укупни капитал	<u>896.339</u>	<u>1.177.134</u>
Капитал - укупно	<u>3.057.614</u>	<u>3.856.300</u>
Коефицијент задужености	<u>83,00%</u>	<u>69,50%</u>

*Нето дуговање се добија када се укупне обавезе без капитала умање за готовинске еквиваленте и готовину.

**Укупан капитал представља капитал исказан у билансу стања.

*** Коефицијент задужености се рачуна као однос нето дуговања и укупног капитала.

5.4. Фер вредност финансијских средстава и обавеза

Пословна политика Друштва је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Друштва врши процену ризика и у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована врши исправку вредности.

Фер вредност финансијских средстава која су исказана по амортизованој вредности процењује се дисконтовањем новчаних токова коришћењем каматне стопе по којој би Друштво могло да прибави дугорочне позајмице, а која одговара ефективној каматној стопи. Друштво сматра да исказана књиговодствена вредност потраживања, након умањења за исправку вредности по основу обезвређења, као и номинална вредност обавеза из пословања, приближно одражава њихову тржишну вредност.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

5. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ - УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

5.4. Фер вредност финансијских средстава и обавеза (Наставак)

Фер вредност обавеза по кредитима процењује се дисконтовањем будућих уговорених новчаних токова према тренутној тржишној каматној стопи која је Друштву на располагању за потребе сличних финансијских инструмената. Овако утврђена фер вредност не одступа значајније од вредности по којој су исказане обавезе по кредитима у пословним књигама Друштва. Руководство Друштва сматра да износи у приложеним финансијским извештајима одражавају вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018

.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

6. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

NABAVNA VREDNOST	ZEMLJISTA	GRADJEVINSKI OBJEKTI	POSTROJENJA I OPREMA	OSTALE NEKRETNINE, POSTR. I OPREMA	NEKR. POST I OPREMA U PRIPREMI	UKUPNO
Stanje na dan 01.01.2018	9,370	1,353,464	799,498	4,440	15,676	2,182,448
Povećanja/Smanjenja u toku godine	-	211,643	3,971	-	18,059	- 189,613
Otuđenja i rashodovanja	-	-	-	-	-	-
Prenosi	-	-	-	-	-3,971	-3,971
Stanje na dan 31.12.2018	9,370	1,141,821	803,469	4,440	29,764	1,988,864

ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje na dan 01.01.2018	-	-350,561	-727,381	-	-	-1,077,942
Amortizacija (Napomena 24)	-	-39,113	-32,590	-	-	-71.703
Otuđenja i rashodovanja	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2018	0.00	-389,674	-759,971	0.00	0.00	-1,149,645

На дан 31. децембра 2018. године, над целокупним непокретностима Друштва је успостављена хипотека као средство обезбеђења отплате кредита одобрених од стране Алпха банке а.д. Београд и Комерцијалне банке а.д. Београд.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

7. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Учешћа у капиталу:		
- остала правна лица	1.528	1.528
Дугорочни финансијски пласмани:		
- остала правна лица	<u>254</u>	<u>296</u>
Стање на дан:	<u>1.782</u>	<u>1.824</u>

8. ЗАЛИХЕ

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Материјал	765.909	574.711
Резервни делови	16.315	21.294
Алат и инвентар	9.600	8.696
Минус: Исправка вредности	<u>(55.376)</u>	<u>(55.896)</u>
	<u>736.448</u>	<u>548.807</u>
Недовршена производња	236.271	148.214
Готови производи	92.543	80.517
Роба	144	141
Дати аванси за залихе и услуге	39.318	25.786
Стална средства намењена продаји	<u>434</u>	<u>434</u>
	<u>368.710</u>	<u>255.093</u>
Стање на дан:	<u>1.105.158</u>	<u>803.899</u>

9. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Потраживања по основу продаје		
Купци у земљи		
- матично и зависна правна лица (Напомена 31(а))	2.941.856	2.952.683
- остала повезана правна лица (Напомена 31(а))	4.618	669
- купци (3. лица)	1.098.479	801.292
Купци у иностранству		
- купци (3. лица)	<u>214.687</u>	<u>336.262</u>
	<u>4.259.640</u>	<u>4.090.906</u>
Минус исправка вредности	<u>(685.479)</u>	<u>(280.388)</u>
Стање на дан:	<u>3.574.161</u>	<u>3.810.518</u>

Потраживања по основу продаје укључују потраживања исказана у страниј валути (ЕУР) у износу од РСД 88.372 хиљада.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

10. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Потраживања за камату и дивиденде (Напомена 31(а))	-	289.768
Потраживања од запослених	220	549
Остала текућа потраживања	17.276	33.268
Минус: Исправка вредности	<u>(5.956)</u>	<u>(295.724)</u>
Стање на дан:	<u>11.540</u>	<u>27.312</u>

11. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Кредити и пласмани:		
- матично и зависна правна лица (Напомена 31(а))	4.570	99.398
- остала правна лица (Напомена 31(а))	456.696	529.551
Минус: Исправка вредности	<u>(202.105)</u>	<u>(202.105)</u>
Стање на дан:	<u>259.161</u>	<u>418.844</u>

12. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Текући рачун	242	9.631
Девизни рачун	14	81
Остала новчана средства	<u>69</u>	<u>126</u>
Стање на дан:	<u>325</u>	<u>9.838</u>

13. КАПИТАЛ

Структуру капитала Друштва чине:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Акцијски капитал	763.937	763.937
Остали основни капитал	610.542	610.542
Ревалоризационе резерве по основу процене НПО	1.091.955	1.271.851
Нераспоређени добитак	-	-
Губитак	<u>1.570.095</u>	<u>1.469.196</u>
Стање на дан:	<u>896.339</u>	<u>1.177.134</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

13. КАПИТАЛ (Наставак) АОП 0403

Основни капитал Друштва се у целини односи на обичне акције. На дан 31. децембра 2018. године акцијски капитал се састоји од 763.937 обичних акција, појединачне номиналне вредности од РСД 1.000,00. Све емитоване акције су у потпуности уплаћене.

Већински власник Друштва је ИНВЕЈ А.Д. са 68,54 % акција и права гласа.

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2018. године била је следећа:

Акционар	Број акција	У хиљадама РСД	Право гласа у %
ИНВЕЈ АД	523.635	523.635	68,54426
ПАРАЛЕЛА ДОО	30.753	30.753	4,02559
БУСИНЕС СУПОРТ ДОО	19.525	19.525	2,55584
ТРИВИТ-МЛИН	13.422	13.422	1,75695
БДД МиВ ИНВЕСТМЕНТС	12.663	12.663	1,65760
ЕНИГМА ИНТЕРНАЦИОНАЛ	10.616	10.616	1,38964
СТАНКОВИЋ ДЕЈАН	9.655	9.655	1,26385
ЈОВАНОВИЋ ВЕЛИМИР	5.001	5.001	0,65464
ИНЕК ХОЛДИНГ ДОО БЕОГРАД	3.733	3.733	0,48865
СКУЛИЋ МИРОСЛАВ	3.199	3.199	0,41875
ОСТАЛИ	131.735	131.735	17,24423
Укупно	763.937	763.937	100.0%

Друштво крајње контролише привредно друштво ИНВЕЈ а.д. Земун.

14. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ АОП 0432

	31.12.2018.	31.12.2017.
Дугорочни кредити и зајмови у земљи	1.017.894	1.214.631
Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	745.707	1.371.729
	1.763.602	2.586.360
Минус:		
Текућа доспећа дугорочних обавеза - дугорочни кредити и зајмови (Напомена 15)	(792.920)	(624.267)
Стање на дан:	970.682	1.962.093

15. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ АОП 0442

	31.12.2018.	31.12.2017.
Текућа доспећа (Напомена 14):		
- дугорочни кредити и зајмови	792.920	624.267
Краткорочни кредити и зајмови од повезаних правних лица:		
- остала повезана правна лица (Напомена 31(а))	-	92.644
Краткорочни кредити и зајмови у земљи	10.229	10.000
Стање на дан:	803.149	726.911

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

16. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Добављачи - повезана правна лица (Напомена 31(а)):		
- матично и зависна правна лица у земљи	-	2.196
- остала повезана правна лица у земљи	218.044	1.794
Добављачи у земљи+	1.814.359	1.927.423
Добављачи у иностранству	<u>112.637</u>	<u>83.560</u>
Стање на дан:	<u>2.145.040</u>	<u>2.014.973</u>

17. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Обавезе из специфичних послова		
Остале обавезе из специфичних послова (Напомена 31(а))	23.338	23.614
Обавезе по основу зарада и накнада зарада		
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада	13.355	13.503
Обавезе за порезе и допринос на зарада и накнаде зарада	<u>8.415</u>	<u>8.550</u>
	<u>45.108</u>	<u>45.667</u>
Друге обавезе		
Обавезе по основу камата	150.363	166.209
Остале обавезе	<u>1.348</u>	<u>185</u>
	<u>151.711</u>	<u>166.394</u>
Стање на дан:	<u>196.819</u>	<u>212.061</u>

18. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Пасивна временска разграничења на дан 31. децембра 2018. године износе РСД 15.424 хиљада (31. децембар 2017. године: РСД 8.986 хиљада) и односе се на унапред обрачунате трошкове текућег обрачунског периода који нису фактурисани Друштву у току 2018. године (трошкови електричне енергије, трошкови превоза и друго).

19. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Туђа роба на залихама	41.251	41.319
Јемства и гаранције дате повезаним правним лицима (Напомена 33)	<u>1.307.302</u>	<u>1.659.598</u>
Стање на дан:	<u>1.348.553</u>	<u>1.653.192</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

20. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА АОП 1001

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Приходи од продаје остала повезана лица (Напомена 31(б))	52.410	80.063
Приходи од продаје осталим купцима у земљи	4.347.269	3.085.583
Приходи од продаје осталим купцима у иностранству	811.452	973.429
Други пословни приходи	<u>9.148</u>	<u>5.326</u>
Укупно	<u>5.220.272</u>	<u>4.144.401</u>

21. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА И ЕНЕРГИЈЕ АОП 1023

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Трошкови материјала	4.114.955	3.252.297
Трошкови горива и енергије	<u>204.824</u>	<u>247.005</u>
Укупно	<u>4.319.779</u>	<u>3.499.302</u>

22. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ АОП 1025

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Трошкови бруто зарада и накнада зарада	216.877	211.027
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	38.659	37.634
Трошкови накнада по уговору о делу	10.564	10.893
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	4.154	2.699
Остали лични расходи	<u>16.262</u>	<u>13.910</u>
Укупно	<u>286.516</u>	<u>276.164</u>

23. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА АОП 1026

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Транспортне услуге	50.827	82.748
Услуге одржавања	27.312	29.146
Закупнине	7.797	5.950
Реклама и пропаганда	79.990	83.295
Остало	<u>24.344</u>	<u>25.009</u>
Укупно	<u>187.270</u>	<u>226.148</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

24. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ АОП 1027

Трошкови амортизације за 2018. годину износе РСД 71.704 хиљада (2017. година: РСД 74.766 хиљада) (Напомена 6).

25. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ АОП 1029

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Нематеријалне услуге	33.257	24.840
Репрезентације	2.069	2.151
Премије осигурања	3.411	1.513
Платни промет	2.984	3.544
Чланарине	3.017	2.559
Порези	36.599	44.388
Остало	3.511	1.808
Укупно	<u>84.850</u>	<u>80.804</u>

26. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ АОП 1032

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Приходи од камата	4	7
Позитивне курсне разлике:	-	-
- курсне разлике	16.589	115.180
- ефекти валутне клаузуле	-	-
Укупно	<u>16.593</u>	<u>115.187</u>

Финансијски приходи укључују приходе остварене из односа са повезаним правним лицима у износу од РСД 0 хиљада (2016. година: РСД 24) (Напомена 31(б)).

27. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ АОП 1040

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Финансијски расходи из односа са повезаним лицима (Напомена 31(б)):		
- матична и зависна правна лица	-	-
- остала повезана лица	-	-
	-	-
Расходи камата	84.020	107.641
Негативне курсне разлике:		
- курсне разлике	14.463	6.806
- ефекти валутне клаузуле	113	-
Остали финансијски расходи	1.264	1.913
Укупно	<u>99.861</u>	<u>116.360</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

28. ОСТАЛИ ПРИХОДИ АОП 1050 , 1052

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Добици од продаје нематеријалних улагања, НПО	-	-
Добици од продаје материјала	96	-
Вишкови		2.359
Усклађивање вредности потрживања	3.275	-
Приходи од смањења обавеза		-
Остали непоменути приходи (ранијих год, заокр.)	<u>8.842</u>	<u>1.528</u>
Укупно	<u>12.213</u>	<u>3.887</u>

29. ОСТАЛИ РАСХОДИ АОП 1053

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Губици од продаје материјала	19	66
Мањкови	399	10.237
Обезвређење нематеријалних.улагања	6	84.353
Обезвређење залиха	2.297	2.265
Остали непоменути расходи	<u>6.001</u>	<u>21.545</u>
Укупно	<u>8.722</u>	<u>118.468</u>

30. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК АОП 0042,1062

(а) Компоненте пореза на добитак

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Порески расход периода		39.920
Одложени порески приходи периода	<u>43920</u>	
Укупно	<u>52.094</u>	<u>39.920</u>
	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Амортизација основних средстава	71.704	74.766
Порески кредит по основу улагања у основна средства	-	-
Одложене пореске обавезе	<u>71.704</u>	<u>74.766</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018

.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

30. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (Наставак)

(б) Одложене пореске обавезе и средства АОП 1062 , 0441 (Наставак)

Промене на одложеним пореским обавезама у току године приказане су у следећој табели:

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Одложене пореске обавезе		
Стање на дан 1. јануара	39.920	43.455
Стање на дан 31.децембар	224.281	
	(264.202)	
Одложена пореска средства		
Одл.пор.ср.која се књиж.на капитал	(31.746)	
Укупно обрачуната одл.пор.средства	276.375	
Затварање одл.пор.обавеза	(264.202)	
Стање на дан 31.децембар	(19.573)	
		(3.535)
Ефекат привремених разлика евидентиран у корист биланса успеха	<u>52.094</u>	<u>39.920</u>

На дан биланса Друштво има обрачунате и одложене пореске обавезе и одложена пореска средства.

Пошто је рачуноводствена основица већа од пореске основице за обрачун амортизације, друштво обрачунава одложене пореске обавезе у износу од 224.282хиљада динара.

Одложена пореска средства Друштва на дан биланса произилазе из:

1. смањене вредности објеката за које је урађена процена: (31.746)хиљ. Смањење вредности се књижи на капитал.
2. остала одложена пореска средства (15%):
 - расх.по основу неплаћених јавних прихода 230хиљ
 - пренети порески губици ранијих година 276.045хиљ
 - примања која се не сматрају зарадом 100хиљ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
За годину завршену 31. децембра 2018

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

31. ОБЕЛОДАЊИВАЊЕ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

У свом редовном пословању Друштво остварује пословне трансакције са повезаним лицима. Друштво пружа услуге повезаним правним лицима и истовремено је корисник њихових услуга.

Односи између Друштва и његових повезаних правних лица регулисани су на уговорној основи и по тржишним условима.

- (а) Стања потраживања и обавеза на дан 31. децембра 2018. године проистекла из трансакција са повезаним странама приказана су у следећој табели:

Биланс стања

Назив лица	Потраживања од купаца (Напомена 9)	Друга потраживања (Напомена 10)	КФП (Напомена 11)	Обавезе из пословања (Напомена 16)	Примљени кредити (Напомена 15)	Примљени аванси	Остале обавезе (Напомена 17)
ИНВЕЈ АД	2.941.856	-	4.570	-	-	-	-
АЛБУС АД	31	-	97.200	402	-	-	-
Ратар	4.587	-	115.449	2.413	-	-	-
МБС	-	-	-	-	-	-	-
СУНЦЕ	-	-	-	212.058	-	-	-
Укупно:	2.946.474	-	217.219	218.044	-	-	-

31. ОБЕЛОДАЊИВАЊЕ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (Наставак)
АОП: 1001, 1032, 1018, 1040

- (б) Трансакције са повезаним странама, односно приходи и расходи настали у 2018. и 2017. години приказани су у следећој табели:

	2018.	2017.
Пословни приходи (Напомена 20)	5.220.272	4.144.401
Финансијски приходи (Напомена 26)	16.593	115.187
Укупно:	5.236.865	4.259.588
	2018.	2017.
Пословни расходи	5.168.150	4.067.622
Финансијски расходи (Напомена 27)	99.861	116.361
Укупно:	5.268.011	4.183.983

32. УСАГЛАШАВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

У складу са чланом 18. Закона о рачуноводству Друштво је извршило усаглашавање потраживања и обавеза са дужницима и повериоцима.

Усаглашавање потраживања и обавеза извршено је са стањем на дан 31. децембра 2018. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

33. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Издата јемства и гаранције АОП 0072 , 0465 ДЕО

Стање кредита	Дужник		Одобрени износ	Износ на 31.12	Доспеће	К.стопа	
Комерцијална банка	Сунце	еур	5.000.000,00 €	4.963.537,06 €	27/03/25	Тром Еурибор +	4,30%
Комерцијална банка	Рубин	еур	1.282.294,13 €	534.289,18 €	31/12/20	Тром Еурибор +	4,00%
АОФИ	МБС	еур	500.000,00 €	500.000,00			
Универзал	Инвеј	еур	2.156.868,83€	2.103.764,84			
Алфа банка	Инвеј	еур	4.581.620,25€	2.958.977,01			

Тотал

34. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Није било значајних догађаја након датума извештајног периода који би захтевали корекције или обелодањивање у напоменама уз приложене финансијске извештаје Друштва за 2018. годину.

35. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Званични девизни курсеви Народне банке Србије, коришћени за прерачун девизних позиција биланса стања на дан 31. децембра 2018. и 2017. године у функционалну валуту (РСД), за поједине главне стране валуте су:

	31.12.2018	У РСД 31.12.2017.
ЕУР	118,1946	118,4727
УСД	103,3893	99,1155
ЦХФ	104,9779	101,2847
ГБП	131,1816	133,4302

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

За годину завршену 31. децембра 2018

.

Износи су исказани у РСД хиљада, осим уколико није другачије назначено

У Врбасу, 31.03.2018. године

Законски заступник:

Никола Шуљагић
в.д. Генерални директор